

Helštýn – malý kopec nad Valmezem s velkou historií

MUZEJNÍ
KUKÁTKO

Nevelké návrší nad Valašským Meziříčím zvané Helštýn znají mnozí z nás jako místo vycházek, nebo z poslední doby jako místo vlasteneckého počínu místních recesistů, kteří kopec vyzdobili zdaleka viditelným nápisem VALMEZ. Helštýnské návrší, nabízející daleké výhledy do okolní krajiny, však přitahovalo pozornost již v dávném pravěku. Lidé doby bronzové založili na vrchu

pohřebiště, na kterém ukládali popel svých zemřelých. Místo posledního odpočinku bylo zvoleno patrně symbolicky – Helštýn se v oné době (na konci osmého století před Kristem) nacházel přesně na okraji tehdy osídleného území na západě a nehostinných pustých Beskyd na východě. Je možné, že právě neproniknutelné hory byly tehdy vnímány jako onen svět, místo, kam po smrti odcházejí duše zemřelých. Pohřební hranice, které na Helštýně svítily do dalekého okolí, tak oznamovaly celému kraji smuteční slavnost a zároveň definitivně oddělovaly mrtvé od světa živých.

Ani v dobách historických neunikli lidé vlivu tohoto podmanivého místa. Nejpozději v druhé půli 18. století stával na kopci Belveder – vyhlídka obklopená věncem lip.

Staré mapy nám ukazují i alej, která tehdy zpříjemňovala poutníkům cestu na kopec (viz obrázek). Ohně znovu zaplály na Helštýně v roce 1948. Tentokrát však už nešlo o pohřební hranici, ale o „věčný oheň“, součást nově vybudovaného památníku osvobození, který vévodí Helštýnu až do dnešních dnů.

Jedinečný genius loci helštýnského návrší osloví každého vnímavého návštěv-

níka. Dávná minulost je tady nadosah, stačí se dotknout prastarých kmenů vzrostlých stromů.

Přítomnost, rušné město pod kopcem, je odsud naopak malé a překryté oparem. Toužíte-li se na chvíli zastavit v hemžení všedních dnů, nebo třeba jenom nasbírat lipový květ do čaje, je procházka na Helštýn rozhodně dobrým nápadem.

Mgr. Eva Čermáková, Ph.D. kurátor - archeolog, Muzeum regionu Valašsko, odborné oddělení Valašské Meziříčí

Obr. Belveder (Helštýn) na mapě z 2.1/2 18.století (zdroj: <http://oldmaps.geolab.cz/>)